

רקע לדיון בתקנות הירושה (אגרות הרשם לענייני ירושה) (תיקון), התשע"ד-2014

א. רקע

תקנות הירושה (אגרות הרשם לענייני ירושה), התשנ"ח-1998 (להלן – תקנות אגרות ירושה) קובעות חובת תשלום אגרה בעד פעולות שונות של הרשם לענייני ירושה והשירותים שהוא נותן. בין יתר הפעולות, הוטלה חובת תשלום אגרה בעד **הפקדה** או **החזרה** של צוואה. האגרה עומדת היום על סכום של **107 ש"ח**.

הפקדת צוואה: אדם שעשה צוואה רשאי להפקיד אותה אצל רשם לענייני ירושה. צוואה שהופקדה אצל הרשם משמשת כראיה לכאורה שהמצווה אכן עשה את הצוואה, ושהיא נעשתה לכל המאוחר ביום ההפקדה.¹ הפקדת הצוואה נעשית גם לשם שמירה עליה.

החזרת צוואה: מי שהפקיד את צוואתו כאמור רשאי לקבלה בחזרה על פי בקשה בכתב.²

המצב כיום: לפי הנוהל הקיים אצל הרשם לענייני ירושה, אדם שמבקש להפקיד צוואה עדכנית, חלף צוואה קודמת שהפקיד, נדרש למשוך את הצוואה הקודמת, ועל כן הוא מחויב בתשלום **אגרה כפולה** – הן עבור החזרת הצוואה הקודמת והן עבור הפקדה של הצוואה החדשה.

ב. התיקון המוצע

מוצע לבטל את האגרה בעד **החזרת צוואה**.

נוסח התיקון המוצע בתוספת לתקנות אגרות ירושה:

"1. (א) בעד פעולות רשם לענייני ירושה (להלן - הרשם) והשירותים שהוא נותן, כמפורט בטור א' בתוספת, תשלום האגרה שנקבעה בטור ב' לצדו.	
תוספת (תקנה 1(א))	
טור א' הפעולה או השירות	טור ב' בשקלים חדשים
הפקדה או החזרה של הפקדת צוואה	107"

מטרת התיקון להקל על מפקידי הצוואות ובכך לעודד אותם לעדכן את צוואתם ולהותיר צוואה עדכנית אחת בלבד אצל רשם הירושה.

לפי נתונים שהועברו מהאפוטרופוס הכללי, סכום האגרות ששולמו בעד החזרת צוואות עמד על כ- 81 אלף ש"ח בשנת 2013.³ סכומים דומים נגבו בשנים 2011-2012.

שר האוצר אישר את ביטול האגרה.

¹ סעיף 21(א) ו-1(ב) לחוק הירושה; תקנה 6(א) לתקנות אגרות ירושה.
² סעיף 21(ג) לחוק הירושה; תקנה 6(ו) לתקנות אגרות ירושה.
³ שיעור הגבייה עמד על כ-24%.

ג. סעיפי חוק ותקנות :

חוק הירושה, התשכ"ה-1965 :

21. (א) מי שעשה צוואה בכתב יד או בעדים רשאי להפקידה אצל רשם לעניני ירושה; ההפקדה תהיה במסירת הצוואה על ידי המצווה עצמו לרשם לעניני ירושה.

(ב) צוואה שהופקדה ונשמרה בפקדון לפי סעיף זה עד מותו של המצווה תהיה ראייה לכאורה שהאדם הנקוב בה כמצווה עשה את הצוואה ושנעשתה לכל המאוחר ביום ההפקדה.
(ג) אין בסעיף זה כדי לגרוע מזכותו של המצווה לקבל בחזרה בכל עת צוואה שהפקיד.

תקנות הירושה (אגרות הרשם לעניני ירושה), התשנ"ח-1998

פרק ג': הפקדה, עשייה ומסירה של צוואות

6. (א) המבקש להפקיד צוואתו אצל רשם לעניני ירושה יגיש לו בקשה על כך בכתב.
(ב) המבקש יוזמן להתייצב אצל הרשם לעניני ירושה, להיחקר על פרטי זהותו ולמסור את הצוואה כשהיא במעטפה סגורה וחתומה בשעווה ובחותמת הרשם לעניני ירושה.
(ג) על המעטפה יצוינו, פרטי זהותו ומענו של המפקיד, תאריך ההפקדה ובפני מי נעשתה הצוואה ככל שהדבר ידוע ויחתמו עליה הרשם לעניני ירושה והמפקיד.
(ד) דבר ההפקדה יירשם במרשם הארצי וינתן למפקיד אישור על הפקדת הצוואה.
(ה) הוראות תקנה זו יחולו, בשינויים המחויבים לפי הענין, על הפקדה של זכרון דברים האמורה בסעיף 23(ב) לחוק, ובלבד שעל המעטפה יצוין גם שמם ומענם של העדים.
(ו) מי שהפקיד את צוואתו אצל רשם לעניני ירושה רשאי לקבלה בחזרה על פי בקשה בכתב; הרשם לעניני ירושה יחקור את זהותו של המבקש, ימסור לידיו את צוואתו כנגד חתימתו לאישור קבלת הצוואה, ויודיע על כך למרשם הארצי; דבר ההפקדה יימחק מהמרשם הארצי.